

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Kuopion alueen muihin neuvoloihin

Pevamltk 12.05.2026 § 55
2275/00.01.00/2026

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystieteiden palvelujen päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, 044 718 5940, palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, 044 718 6513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkänen3@pshyvinvointialue.fi, 044 740 1956

Päätös

Esittelijä teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta esittää Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistämistä Kuopion alueen muihin neuvoloihin aluehallitukselle ja edelleen hyvinvointialueen aluevaltuustolle päätettäväksi.

Merkitään pöytäkirjaan, että Eija Jestola liittyi kokoukseen klo 10.41.

Tiia Eskelinen teki vastaesityksen:

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään.

Vehmersalmen neuvolapalvelut tulee säilyttää edelleen. Neuvola tulee ehdottomasti säilyttää suuren asiakaskunnan vuoksi.

Työssäkäyntialue on erittäin laaja huoltajilla ja jos neuvolapalvelut siirretään Kuopion kaupunkialueelle saakka, tulee huoltajille väistämättä tulonmentyksiä töistä sekä kustannuksia jo valmiiksi kalliin polttoaineen vuoksi, koska matkaa voi kertyä jopa 150-200km ylimääräistä. Alueen kyläraatilaiset ovat lausuneet paikallistietämyksellään, että neuvolapalvelut kuuluvat lähipalveluihin ja tasa-arvoisesti ne täytyy pitää myös maaseutualueilla. Neuvolat kuuluu olla matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita, joiden saavutettavuus on keskeinen osa palvelun vaikuttavuutta.

Välimatkojen pidentyessä neuvolapalveluita täytyy olla mahdollisuus käyttää suunnitellusti ja oikea-aikaisesti. Julkista liikennettä ei kulje juurikaan päivisin Vehmersalmelta, joten perheessä, jossa on yksi auto, ei palveluun pääse, ellei perheen auto ole käytettävissä.

Neuvolapalveluiden lopettaminen tuottaa perheiden työajan menetyksiä ja lisää poissaoloja töistä sekä lisää matkakustannuksia ja pienituloisille perheille voi olla jopa taloudellinen taakka. Neuvolan vahvuus on paikallinen tuntemus ja yhteys lapsen arkiympäristöön sekä työntekijän tuttuus perheiden kanssa. Lakkauttamisesitys lisää vahvasti alueellista ja sosiaalista eriarvoisuutta. Lisäksi Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvola kuuluu R3-uudistuksessa vielä palveluvalikoimaan, joten ei ole myöskään sen vuoksi perusteltua lakkauttaa palvelua.

Juuso Niiranen kannatti esitystä.

Minna Back-Hytönen teki vastaesityksen:

Keskustan lautakuntaryhmä esittää palautusta valmisteluun Oravikosken, Timolan, Vehmersalmen ja Varpaisjärven neuvoloiden osalta. Valmistelussa selvitetään lautakunnalle päätöksenteon tueksi: 1. laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit 2. tehdään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, lisäksi selvitetään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä 3. selvitetään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille 4. Selvitetään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Tuula Savolainen, Jukka Muukka ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pohjaesityksestä poikkeava vastaesitys ja esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, suoritetaan ensin äänestys Minna Back-Hytösen esityksestä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 1

EI-ääniä: 8

JAA-ääniä antoivat: Paula Korhonen

EI-ääniä antoivat: Minna Back-Hytönen, Tuula Savolainen, Jukka Muukka, Antti Valta, Juuso Niiranen, Kari Riihola, Jari Saario ja Tiia Eskelinen

Koska asia palautuu valmisteluun, Tiia Eskelisen vastaehdotuksesta ei äänestetty.

Päätökseksi tuli Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelut yhdistetään Kuopion kaupunkialueen muiden neuvoloiden toimipisteisiin 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen siirtäminen Kuopion kaupunkialueen neuvoloihin pidentää osalla perheistä asiointimatkaa merkittävästi. Keskittäminen parantaa kuitenkin palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta suuremmissa yksiköissä. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat, ja resurssien käyttö tehostuu. Kokonaisuutena muutos tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä, mutta edellyttää toimivia ratkaisuja palvelujen saavutettavuuden turvaamiseksi.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin oheisaineistona olevassa erillisessä liitteessä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Ennakkovaikutusten arviointi
- Siirtoesitys (Power point-esitys)

Valmistelu

Kuopion Vehmersalmen lastenneuvolapalvelujen asiakasmäärä on tällä hetkellä 56 lasta (0–6 vuotiaita) ja lapsia odotetaan syntyväksi 8 vuonna 2026. Neuvolapalvelut on tuotettu siten, että terveydenhoitaja on käynyt 1-2 päivää viikossa Kuopion Vehmersalmen neuvolassa. Vehmersalmen seksuaaliterveysneuvolapalvelut sekä kohdunkaulansyövän seulontanäytteet tuotetaan Kuopion Keskustan neuvolassa.

Kuopion Vehmersalmen neuvolan lähin toinen neuvolan toimipiste on Kuopion Riistaveden neuvola (etäisyys 28 kilometriä) ja lähin Kuopion kaupunkialueen neuvolan toimipiste on Päivärannan neuvola (45 kilometriä).

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan lääkäripalvelut on pääosin toteutettu Kuopion kaupunkialueen muissa neuvoloissa.

Yhden työntekijän toimipisteeseen liittyy useita haavoittuvuuksia:

- asiakasturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit,
- palvelun keskeytyminen äkillisten poissaolojen vuoksi ja
- työntekijän kuormittuminen ja kollegiaalisen tuen puute.

Suurempaan toimipisteeseen siirtyminen mahdollistaa asiakasaikojen riittävyden ja kohdennetun tuen oikea-aikaisuuden myös henkilöstöpoissaolojen aikana.

Toiminnan keskittämällä saavutetaan kustannussäästöjä erityisesti:

- lääkinnällisten laitteiden hankinnoissa,
- rokotteiden varastoinnissa ja logistiikassa,
- hoitotarviketilausten keskittämisessä ja päällekkäisten toimintojen vähentämisessä ja
- henkilöstön virantoimitusmatkojen ja tilavuokrien vähenemisellä.

Neuvolatoimintaa ohjaava asetus (93/2026) ei määrittele tarkasti neuvolapalveluiden sijaintia kunnassa. Kuopion Vehmersalmen neuvolapalvelujen keskittäminen kaupunkialueen muihin neuvoloihin turvaa palvelut asiakkaille edelleen saman kunnan sisällä toteutuvaksi.

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen siirtämistä Kuopion kaupunkialueen muihin neuvoloihin esitetään toteutettavaksi 1.8.2026 alkaen. Siirtoesitys pohjautuu perhe- ja vammaispalvelujen R3 uudistuksen toimeenpanosuunnitelmaan ja palveluverkon uudistamiseen.

Tavoitteena on turvata Kuopion Vehmersalmen alueen lasta odottaville ja alle kouluikäisten lasten perheille tasavertaiset, laadukkaat ja jatkuvat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, vahvistaa henkilöstön työhyvinvointia sekä parantaa asiakas- ja työturvallisuutta.